

EDITORIAL

Valencià, català i subvalleca

La comunitat llingüística valenciana es una de les mes riques de l'estat espanyol a nivell idiomàtic. Fins a **quatre llengües** diferents es disputen parlants, estatus socials i àmbits culturals. No cal dir que la llengua **castellana** es la que te major implantació, puix no només es la llengua materna de molts valencians, sino que, per raons històriques, es la que s'identifica en els àmbits formals i elevats, ademés de servir de distintiu social als membres de certa "classe" als quals el poble motejà en el passat de "coents".

Front al castellà dominant, la **llengua valenciana** busca el seu espai per a evitar la desaparició i recuperar el seu conreu, tant en nombre de parlants com en àmbits d'ús.

Fins ací esta situació es mes o menys paragonable a la que es pot donar en uns altres terri-

toris del nostre estat que gogen de llengua pròpia. Però en València esta dualitat resulta un conflicte quasi banal en mig de l'esquizofrenia llingüística en la que vivim immersos des de la Transició. Sí, la situació en València es **kafkiana**, puix, com ya hem dit al principi, ademés del castellà, arribem a tindre fins a tres llengües mes: la **valenciana**, autoctona i parlada per un considerable percentatge de valencians i valencianes, en una llarga i important tradició literària, amortiguada, però mai perduda, en la XVIII centuria. La **catalana**, llengua introduïda per alguns lletraferits ya en l'època de la Renaixença, i que goja, des de fa unes dècades, d'un instrument bàsic per al seu a-ssemtament en territori valencià: l'universitat; i una **tercera** llengua (mes be un llenguatge, una *jerga*), un híbrid dels dos idiomes precedents que s'està volent impondre des de l'arribada de la Democràcia, i que ha trobat ultimament en la AVL l'organisme mes eficaç per a la seua implantació.

Les llengües **autèntiques** tenen el nom que els ha donat l'Historia, però les invencions artificials no en tenen, per lo que s'ha d'inventar. Esta modalitat híbrida de la qual parlem sempre ha tingut un problema de denominació: valencià "**normalitzat**", valencià "**culte**",... Ultimament en certs articles i treballs de l'òrbita de la AVL està apareixent el terme **subvalleca** (subestandar valencià de la llengua catalana). El **subvalleca** es l'idioma dels "snops" -una moderna forma de coentor- també es la llengua dels "sense escrúpols" que l'usen, be com a instrument polític, be com a mig de vida o simplement com a marca de "classe".

La **confusió** s'incrementa encara mes pel fet

de que les **tres llengües** gasten el mateix nom: valencià. La **universitat valenciana** oficialment utilisa sense complexos la denominació catalana, no obstant, quotidianament i en circumstàncies menys formals utilisen el terme valencià; per la seua banda, la **Administració**, certs nivells acadèmics, la **televisió** i, per supòsit, la **docència** no universitària, que son els àmbits d'instrucció del subvalleca, usen exclusivament el nom de valencià. Tot aço obediex a una estratègia destinada a crear la màxima confusió, d'esta manera el desgavell i el desconcert creix en la comunitat de parlants i hui no es estrany trobar a moltíssims aprenents de valencià parlants que, convençuts d'estar deprenint a parlar i a escriure un valencià correcte, utilisen autèntics **barbarismes** llingüístics al fer ús d'eixa *jerga* oficial que patrocina el govern autonòmic, i que resulta forçada, quan no estranya, per a un valencià parlant sense contaminar. Però aço no es mes que el principi, este codic inventat, junt en el corpus lèxic i morfosintàctic "autorisats", estan dissenyats per a fer **confluir** la llengua valenciana fins a diluir-la en el català, del que aquella la consideren una mera variant

DOS SABUTS NOS ENSENYEN EL SUBVALLECA

En este desfici, qui pert es la llengua, puix pert vertiginosament usuaris, i el **govern**, que diu protegir lo propi, es refa de gust i satisfacció perquè guanya, segons les estadístiques, en número de persones que "coneixen" el subvalleca, al qual, com ya s'ha dit ades, oficialment i de manera eufemística nomenen sense vergonya valencià.

Està clar que es prete l'extinció de la llengua valenciana: en pocs anys, si el poble no pren consciència d'este tema, no existiran **referents** generacionals clars que transmeten la llengua valenciana sense contaminacions i, per tant, o es decantaran pel **català** (els mes "**cultes**" i docils a l'adoctrinament), primer pas per a identificar-se en la cultura catalana; o be pel **castellà**, per al·lo de ser lo menys problemàtic i lo mes practic i sobre tot perquè podran seguir vivint en "valencia-no".

Nosatres seguirem en l'unic model que es fidel a la llengua encara viva i a la nostra tradició gràfica i literària, seguirem el codic que suponen les **Normes d'El Puig** i procurarem usar l'autèntic lèxic i la fonètica que secularment han anat garbellant les diferents generacions i constitueixen el **nostre** patrimoni llingüístic. Els convidem a fer lo mateix en el clar convenciment de que farem perdurar la nostra secular cultura i l'autèntic idioma, que mai històricament han necessitat de tuteles ni menys de suplantadors.

PUBLICACIÓ EN
LLENGUA
VALENCIANA

LA CITA

Una cosa no es justa
pel fet de ser llei. Deu ser
lleï perquè es justa.

Montesquieu

SUMARI

- 1
- EDITORIAL: **VALENCIÀ, CATALÀ I SUBVALLECA**
- 2
- LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
- FENT MEMORIA: LA GUERRA DEL FRANCÉS (II): **DELS INICIS A L'OCUPACIÓ FRANCESA**
- 3
- FRUITES, VERDURES I HORTALICES (XX): **PARLEM DE BRESQUILLES**
- PATRIMONI VALENCIÀ: **TEATRE ROMÀ DE SAGUNT**
- RESENYA: **XVII FIRA DEL LLIBRE VALENCIÀ**
- 4
- PASSATEMPS
- RONDALLA: **EN ESTAR BE, YA NO CAL MES**

ACLARIMENT

Esta publicació està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra col·lectiva, l'encarregat de la redacció final de cada article te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuació de la seua preferència. Este tema es motiu de debat, però no de divisió, entre nosatres.

AVIS

Ya sap que el primer pago dels 400 euros de Zapatero està al caure. Com tampoc es que vagen a traure'l de pobre, ¿qué tal si dedica alguns centims a fer fotocopies d'est exemplar per a repartir entre amics i coneguts?

ACTIVITATS CULTURALS JUNY DE 2008

Trobarà més informació dirigint-se a les respectives associacions:

Aellva (Assoc. d'Escriptors en Llengua Valenciana)
C/ Alt, 64. 46003 Valencia C.
www.aellva.org

Cardona Vives
C/ En mig, 23-9º-27ª. 12001 Castello
Tel. i Fax: 964 20 04 68
www.cardonavives.com

LRP (Lo Rat Penat)
C/ Trinquet de Cavallers, 9. 46003 Valencia C.
Tel: 963 91 09 92
www.loratpenat.org

PHACE (Patronat Historic Artistic Cultural d'Elig)
C/ Mestre Serrano, 29, 5ª. 03201 Elig.
Tel: 965 46 76 47.

RACV (Real Academia de Cultura Valenciana)
C/Avellanés 26. 46003 Valencia c.
Tel 963 91 69 65 Fax: 963 91 56 94
www.racv.es

Rogle (Rogle Constanti Llobart)
rogle@rogleconstantillombart.com
Tel: 617 030 370

4 Juny (dimecres) 19:00h Salo d'Actes de la RACV.

CONFERENCIA: Angel Sánchez García: "La Guerra de la Independencia en los reinos de España"

+Info: **RACV**

4 Juny (dimecres) 19:30 h. Hemicicle de l'Ajuntament de Valencia. .

CONCURS DE CREUS DE MAIG de Lo Rat Penat: Entrega de premis.

+Info: **LRP**

6 Juny (divendres)

PREMIS FADRI: Sopar i entrega de premis de la XI Edició dels "Fadri - Cardona Vives"
Preu del tiquet: 25€. Confirmar abans del 3 de juny.

+Info: **Cardona Vives** i tel: 964 21 07 24

9 Juny (dilluns) 20:00 h. Seu social de la Aellva.

TERTULIA-TALLER DE PROSA. Llegiran: Donís Martín i Joan Antoni Alapont.

+Info: **Aellva**

10 Juny (dimarts) 19:30 h Salo d'Actes de LRP.

LLECTURA DE LLIBRETS DE FALLA 2008.

+Info: **LRP**

13 Juny (divendres) 21:30 h. Huerto del Cura. Elig.

PREMI "HISTORIA D'ELIG": Gala anual i entrega del premi.

+Info: **PHACE**

14 Juny (dissabte)

EXCURSIO al Monasteri de Sant Jeroni de Coltalba, Gandia i Santa Maria de la Valldigna. Preu. 35 € (Inclou viatge i dinar)

+Info: **Rogle**

FENT MEMORIA: LA GUERRA DEL FRANCES (II)

Mª A.M.C. i J.P.B.

Dels inicis a l'ocupació francesa

La creació de les Juntes no fon prou per a contindre l'exaltació de la gent. En **Valencia ciutat** fon assassinat el **baro d'Albalat**; en **Castello**, el governador; en **Ayora**, el corregidor,... També els francesos foren víctimes de l'odi de la multitud. En **Sogorp**, **Xerica**, **Sagunt** i unes altres poblacions es produïren matances. En **Valencia** els dies 6 i 7 de juny assaltaren la Ciutadella i lincharen als quasi quatre-cents francesos que hi havia allí reclosos. El principal instigador, el canonge **Baltasar Calvo**, fon ajusticiat setmanes després dels fets.

Des de Madrid, Murat envià al mariscal **Moncey** a detindre la sublevació. Este superà sense dificultat l'improvisada resistència que trobà pel camí fins arribar a **Quart de Poblet**.

De nou fon el poble el que obligà a les autoritats de **Valencia** a defendre la ciutat, ja que estes, donada la carencia d'una força militar d'importància, estaven dispostes a entregar-la.

S'havia preparat la defensa reforçant les parts més debils de la muralla i instalant canons i peces d'artilleria. Mils de ciutadans s'apostaren en la muralla i les teulades properes.

A les 12 del matí del **28 de juny** començà l'atac, que es concentrà en les portes de Sant Josep i de Quart. En esta última els francesos quedaren atrapats durant dos hores en les cases properes extramurs suportant el foc dels resistents; entre ells el torero **Joan Batiste Moreno**, "Sabateret", que s'exponia intrepit al foc enemic cada vegada que obria la porta per a disparar el cano.

Moncey instalà dos grans canons que dispararen sobre el portal de Quart, deixant les senyals que hui encara poden observar-se.

En l'hort de Campanar s'havien amagat, abans de l'arribada de Moncey, els components del **Regiment de Caçadors** i uns altres païsans, i carregaren sobre la retaguardia.

Foren rebujats, però aço feu a Moncey canviar d'estrategia, atacant ara mes al sur, a les torres de Santa Llúcia i de Sant Vicent. Els defensors, mentrimentres, no deixaven de fer

eixides. Es el cas del mesoner **Miquel García**, que ixque varies voltes a cavall, acompanyat d'uns llauradors, a fustigar a l'enemic.

Arribada la nit s'obriren les sequies per a inundar les posicions franceses. Al sendema Moncey, sense artilleria pesada i en moltes baixes, decidí retirar-se cap a Madrid.

L'historiador **Comte de Toreno** deixà escrit: "la victòria tingue traces de maravellosa, ja que mai abans fon derrotat un eixercit professional per una força composta casi exclusivament de civils".

Durant els tres anys següents els valencians contribuïren en homens i recursos, però la guerra es desenrollava en el restant de la Península. Nomes alguns timits intents francesos es poden mencionar, com el segon siti de la **ciutat**

SENYALS DELS CANONS EN LES TORRES DE QUART

de Valencia, el 5 de setembre de 1810, a carrec del general **Suchet**, el qual desistí quan comprovà que l'esperada ajuda des de l'interior dels afrancesats no es produïa.

La campanya definitiva per a conquerir el **Regne de Valencia** començà un any després, el 15 de setembre de **1811**, quan el mariscal **Suchet** (havia ascendit després de prendre Tarragona) es posà en marxa en 22.000 soldats.

L'alvanç cap al sur casi no troba oposició, però el castell de **Sagunt** resistí. El 25 d'octubre venç **Suchet** en la decisiva batalla de **Puçol** i, al sendema, Sagunt capitula. El 26 de desembre comença el tercer siti de **Valencia**, defensa pel general **Blake**. Esta volta l'atac es mes intens i Valencia capitula el 9 de giner de **1812**.

(Continuaré en el proxí numero)
De les diverses fonts consultades hem de destacar *La Valencia Contemporànea*, de Federico Martínez Roda. Col. Historia General del Reino de Valencia, Vol. V, RACV, 2003, i l'article *La defensa de Valencia* de Fernando Boan-Montenegro (www.lilliputmodel.com)

Una rectificació: en el primer capítol (*Rogle* 20) afirmavem que l'estatua homenage al Pallete era de Marià Benlliure. En realitat es una obra de l'escultor **Emili Calandín**.

MON ACTUAL - RADIO

Tots els **dilluns**, de 20 a 22 hores, en la 93.1 FM s'emeta el programa de radio *Mon Actual*. Combina informació d'activitats valencianistes, entrevistes i una tertulia final, tot en clau valenciana, i en llengua valenciana.

CONTACTA EN NOSATRES

Apartat de Correu 527
46002 Valencia ciutat
Telefon: 617 030 370
rogle@rogleconstantillombart.com

Rogle en Internet

Poden trobar tots els exemplars editats fins ara, en format pdf, en:
www.rogleconstantillombart.com
www.cardonavives.com
www.monactual.com

Parlem de bresquilles

L'arbre que les produïx, la **bresquillera**, pertany a la família de les **Rosàcees** i botànicament és conegut com a **Prunus Persica**. Es tracta d'una fruita molt popular, d'implantació i gran consum en qualsevol part del món.

Té un alt contingut en sals minerals, destacant els seus valors vitamínics, en especial les vitamines A, B i C, sent per tot lo qual, aixina com per la rica presència de sucres, un magnífic aliment.

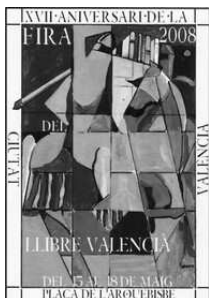
Centrant-nos en la producció espanyola, les varietats més primerenques apareixen pels mercats a mitjan de maig i les més tardanes arriben fins a octubre. Les més saboroses i apreciades són les que venen per juliol i agost, en ple estiu. En els anys 70/80 del segle passat es promocionà molt la producció de la bresquilla en **València, Murcia, Sevilla i Huelva**, en mires a l'exportació al mercat europeu, traent-li un bon rendiment; rendiment que encara hui, i en particular durant els mesos de maig i juny, es patent per vindre per davant de les varietats procedents de França i Italia.

Se'n produïxen de molt bones per al gust del mercat interior espanyol en la zona lleidatana, murciana, en Gallur, Calanda, Maella... Pero en València, en la zona de la **Ribera Alta**, ya entrant-nos-en cap a **Montroy** i arribant fins a la **Foya de Bunyol**, tenim la gran sort de produir-ne una de les millors varietats, si no la millor de totes, pel seu sabor, aspecte extern, qualitat i tamany ideal. Estem parlant de la bresquilla Sant Llorenç, d'un tamany de 125/200 grams la peça i que té un aroma i sabor inconfundible. Quan està en son punt i la mossegues directament et chorra i cau el suc per vora la boca sense remei. ¡Qué bones són! ¡No n'hi ha de millors!

RESENYA

Mª A.M.C.

XVII Fira del Llibre Valencià

Organisada per la **Real Academia de Cultura Valenciana (RACV)**, es celebrà del 15 al 18 de maig, la XVII edició de la **Fira del Llibre Valencià**. Un any mes les editorials i entitats que publiquen, majoritàriament en llengua valenciana, han estat presents en esta ya habitual cita cultural que tenen en la societat valenciana.

Entre els **expositors** d'enguany, aproximadament una vintena, se trobaven les editorials que any darrere d'any no solen faltar ad esta convocatòria: L'Oronella, Lo Rat

Penat, Aellva, Del Senia al Segura, GAV, Amics de la Poesia, entre unes atres, a mes de la (inexplicable) participació institucional de la Diputació de València, la Generalitat i l'Ajuntament de València. També estava present el diari *València hui* en una caseta i en una novetat editorial (una recopilació d'articles del decà de la RACV). Destacar que també dos llibreries de vell, -El Cárabo i Maestro Gozalvo- completaven l'oferta editorial.

Les **valoracions** corresponen sense dubte a l'organització, pero les impressions que nos han transmés els expositors han segut positives tant en visites com en vendes realitzades. La vesprada del 15 de maig, dia de l'inauguració, els membres de la nostra associació ferem la visita -que ya es tradició per al **Rogle**- i no desaprofitarem l'ocasió per a anar completant les particulars biblioteques i saludar a molts amics en este punt d'encontre.

Novetats a destacar: *Els Medallons de la Llonja*, *Memoria Inèdita d'Anfos Ramón*, *Les flors de cactus*, el *Missal Romà* i el *Leccionari*, i alguna mes.

Des d'este raconet que respira en llengua valenciana els animem a continuar fent-se presents, i inclus nos atrevim a suggerir que se contemple per a proximes edicions la possibilitat d'incorporar **noves propostes** que puguem fer mes atractiu este certamen al públic en general.

PATRIMONI VALENCIÀ TEATRE ROMÀ DE SAGUNT

Se sol fixar com a data mes provable de construcció del teatre l'època de l'emperador **Tiberi** (14 - 37 d.C.), encara que mes tart sofrí diverses modificacions i ampliacions, l'última de les quals tindria lloc en el segle III.

Es tracta d'un teatre d'estructura clàssica, açò es, en tres espais: **scaenae** (escena), **orchestra** (foso) i **cavea** (graderies per als espectadors). Al ser prou gran (mes de 90 metres de diàmetre) la **cavea** es dividí en tres cossos: **summa**, **media** i **inma cavea** (superior, mitja i inferior), part d'elles esculpides en la mateixa roca. Podia albergar prop de 10.000 espectadors. En la **orchestra**, just davant de l'escena, hi ha tres grades mes, la **poedria**, a on s'assentaven els personatges distinguits. De la **scaenae**, de 50 metres d'amplària, han arribat a la nostra època poc mes que els ciments.

L'utilització de les seues pedres per a noves construccions, junt en l'acció de l'oratge, determinaren el seu deteriorament posterior. En el **segle XVII** es feren algunes obres de consolidació i inclus es donaren algunes representacions teatrals. En el **segle XVIII** es mostrà també una major preocupació per la conservació del teatre; pero en 1811, durant la **Guerra del Frances**, es decidí la voladura de l'edifici per a evitar que servira de refugi als francesos, a pesar de l'oposició de les **Corts de Cadix**, que l'havien declarat d'especial protecció.

L'abandó subsegüent durà fins a **1896** en que fon declarat **Monument Nacional**, el primer en obtindre este reconeixement en Espanya.

En **1917** es dissenyà un primer projecte de rehabilitació, dut a terme en **1930**.

A partir de l'any **1957** es feren algunes intervencions mes, dirigides per **Alejandro Ferran**, en l'assessorament de l'arqueòleg **Domingo Fletcher**, en l'objectiu principal de consolidar l'obra per a que no continuara el deteriorament. Progressivament les intervencions foren dirigint-se mes a la recuperació i la reconstrucció.

En **1969**, baix la direcció de **José María Roca**, s'accentua la caent reconstructora buscant una major recreació del teatre original.

En **1984** la Conselleria de Cultura, assumides les competències en matèria de patrimoni, presentà un projecte de restauració i rehabilitació, encarregat als arquitectes **Giorgio Grassi** i **Manuel Portaceli**. L'espírit del projecte era la superposició d'un teatre nou sobre les ruïnes de l'original, revestint les graderies en plaques de marbre i construint una nova escena. Les obres començaren en 1990. En **1993**, el Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana les declarà ilegals per incomplir la Llei de Patrimoni. La sentència fon recorreguda i en **2007** el Tribunal Suprem la ratificà.

Resol l'acrostic del costat a partir de les definicions. La solucio a peu de pagina.	1. Carn del llom del porc.	1.	-	<u>L</u>	-	-	-	-	-	-	
	2. Persona que professa una de les tres religions monoteistes. En femeni.	2.	-	-	-	-	<u>U</u>	-	-	-	
	3. Contrari, diferent.	3.	-	-	<u>O</u>	-	-	-	-	-	
	4. Peix mari, en la boca en la part inferior del cap i provista de varies fileres de dents tallants. Pot alcançar els 9 m de llongitud. En alguns d'ells destaca la seua voracitat.	4.	-	-	-	<u>U</u>	-	-	-	-	
	5. Recint en el qual se mantenen constants la temperatura, l'humitat i uns altres factors ambientals per a favorir el cultiu de les plantes.	5.	<u>H</u>	-	-	-	-	-	-	-	-
	6. Força i vigor. Tambe, recinto fortificat, com per eixemple, un castell.	6.	-	-	<u>R</u>	-	-	-	-	-	
	7. Recipient de plastic o d'uns altres materials que servix per a transportar o guardar ous.	7.	-	-	-	<u>R</u>	-	-	-	-	
PARAULA VERTICAL: Medir la capacitat o el volum d'alguna cosa. Servir els liquits.											

RONDALLA

En estar be, ya no cal mes

En les terres valencianes te gran importancia el cultiu del taronger, l'arbre mes **fermos** de tots: no sols pels seus **fruits**, dolços, sino tambe per la **verdor** de ses **satinades** fulles, l'intens perfum de ses flors i -perque no dir-ho- pels resultats economicos que reporta la venda de la **collita** quan els anys venen be.

En general el propietari no especula en les taronges: deixa l'especulacio als comerciants o exportadors i es conforma en traure, al vendre-les, els **costs** de produccio i un poc mes.

Pero hi havia en un poble de la Plana un llaurador o propietari molt dur per a vendre. Sempre li pareixia que li oferien poc els corredors de comerç; perque ell contava els diners que li

costava el **delicat** cultiu de la taronja i volia traure, ademes de lo que s'havia gastat, un interes modic del valor de les finques.

Ell passava conte dels **jornals**, **abonaments**, **recs**, de la poda dels arbres, cremada de la llenya, impostos de l'Estat, del municipi, de les comunitats de regants i de les varies i cares polvorisades contra les plagues del camp.

Ademes ell contava els anys que la plantacio de tarongers no

dona producte i suponen un capital mort, i els anys en que **pedrega** o la taronja es **gela**, o es cau per les ventoleres o per les pluges freqüents. (De quan els compradors no paguen no

cal ni parlar).

¡Motius te el llaurador per a voler vendre be les taronges!

Pero el senyor Pasqual se'n passava de rosca: si li compraven les taronges a deu ell les venia a dotze, si li oferien a dotze, les volia a quinze. I aixina, anava allargant la venda i era sempre dels ultims en vendre.

El resultat fon algunes vegades que quan anava a vendre les taronges, s'havien caigut mes de la mitat. Pero no es aixo lo pijor: any per atre quan es **disponia** a vendre ya havien tancat els comerços i se li quedava la **collita** penjant.

¡Senyor Pasqual, que les coses en estar be ya no **cal** mes!

Artana, estiu de 1995

Josep Mª Guinot i Galan
(Tret de www.cardonavives.com)

GLOSSARI (paraula/ sinonims: definicio)	producte o servici.	este context: fer-se malbe la fruita per un excés de fret.
Abonaments: Treballs agricols que consistixen en afegir fertilisants a la terra de conreu.	Delicat: Que es fa en recapte, en mirament.	Jornals/ honoraris: Retribucio que cobra el treballador per cada dia de treball.
Cal de caldre/ ser necessari/ ser precís/ ser forçós: Forma que s'utilisa en frases normalment negatives per a indicar obligacio.	Disponia de dispondre/ decidir: Estar preparat per a fer alguna cosa o prendre alguna decisio.	Pedrega de pedregar: Caure pedra (gel) quan plou, pluja de graniç.
Collita/ produccio: Conjunt dels fruits que s'arreguen en una temporada.	Fermos/ bonico: Que resulta bell als sentits.	Rec: Accio de regar: proporcionar aigua als cultius.
Cost/ import/ preu: Valor economic que es paga/ cobra per l'obtencio d'un	Fruit: Ovari fecundat i madur d'arbres i plantes, en l'interior del qual es troba la llavor.	Satinades/ polides: Que te una superficie llisa i lluenta.
	Gela de gelar: Solidificar-se un liquit. En	Verdor: De color vert.

Solucio: 1. LLOMELLO 2. JUDEUA 3. OPOST 4. TAURO 5. HIVERNACUL 6. FORTALEA 7. OUERA Vertical: MESURAR

I RECORDA... La paraula d'este mes es **mesurar**. Com hem vist en la definicio anterior, mesurar es medir, pero sempre que es tracte de capacitats i de volums. Per eixemple: "Este poal te una mesura de 15 litres". Tambe s'utilisa per a servir els liquits: "El cambrer mesurà el vi en les copes". Una **mesura** es, puix, una mida de capacitat. Era comu que al fer la compra se diguera: "Done'm una mesureta de cigrons". En el restant dels casos utilisaré la paraula **medir**. El resultat d'una medicio es una **mida**. Eixemple: "Este Sorolla te unes mides descomunals". O tambe aplicat al següent cas: "Anem a prendre mides cautelars per a previndre els furts".